

RIKSDAGENS SVAR 7/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om bedömning av miljökonsekvenserna av planer och program samt lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om strategiska miljöbedömningar

Ärende

Regeringen har till 2004 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till lagstiftning om bedömning av miljökonsekvenserna av planer och program samt lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om strategiska miljöbedömningar (RP 243/2004 rd).

Beredning i utskott

Miljöutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (MiUB 1/2005 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har

godkänt det i Kiev den 21 maj 2003 ingångna protokoll om strategiska miljöbedömningar som fogats till den i Esbo den 25 februari 1991 ingångna konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att främja bedömningen och beaktandet av miljökonsekvenser när myndigheter bereder och godkänner planer och program, att förbättra allmänhetens tillgång till information och möjligheter till medbestämmande samt att främja en hållbar utveckling.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *myndighet* i 2 § 2 och 3 mom. i förvaltningslagen (434/2003) avsedda myndigheter och andra som sköter offentliga förvaltningsuppgifter,

2) *miljökonsekvenser* de direkta och indirekta verkningar som en plan eller ett program medför i Finland och utanför finskt territorium för

a) människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel,

b) marken, vattnet, luften, klimatet, växtligheten och organismer samt för naturens mångfald,

c) samhällsstrukturen, den byggda miljön, landskapet, stadsbilden och kulturarvet,

d) utnyttjande av naturresurserna,

e) växelverkan mellan de faktorer som nämns i underpunkterna a—d,

3) *miljöbedömning* bedömning enligt 8—11 § av miljökonsekvenserna av en plan eller ett program, inklusive utarbetande av en miljörapport, genomförande av samråd, beaktande av miljörapporten och resultaten av samråden i beslutsprocessen samt information om beslutet,

4) *miljörapport* en handling, eller en del av en handling, som innehåller uppgifter om planen eller programmet och undersökta alternativ samt en bedömning av deras miljökonsekvenser,

5) *myndighet som ansvarar för en plan eller ett program* den myndighet som utarbetar planen eller programmet eller som i övrigt är ansvarig för beredningen av en plan eller ett program som avses i denna lag,

6) *allmänheten* fysiska personer, deras sammanslutningar och grupper samt företag, organisationer och stiftelser.

3 §

Allmän skyldighet att utreda miljökonsekvenserna

Den myndighet som ansvarar för en plan eller ett program skall se till att miljökonsekvenserna av planen eller programmet utreds och bedöms i tillräcklig utsträckning under beredningen, om genomförandet av planen eller programmet kan ha betydande miljökonsekvenser.

Närmare bestämmelser om utredningen och bedömningen av miljökonsekvenserna samt om de krav som gäller innehållet i de handlingar som utarbetas kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Planer och program som förutsätter en miljöbedömning

En myndighets plan eller program som baserar sig på en lag, förordning eller administrativ bestämmelse skall genomgå en miljöbedömning, om

1) det är fråga om en plan eller ett program som utarbetas för jordbruk, skogsbruk, fiske, energiförsörjning, industri, transporter, avfallshantering, vattenhushållning, telekommunikationer, turism, regionutveckling, områdesanvändning, miljöskydd eller naturvård och där förutsättningarna anges för tillstånd för projekt eller godkännande av projekt, eller

2) planen eller programmet omfattas av den skyldighet att göra en bedömning som avses i 65 § i naturvårdslagen (1096/1996).

I fråga om de planer och program som avses i 1 mom. 1 punkten och som baserar sig på lagar eller förordningar föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.

Det som i 1 mom. föreskrivs om miljöbedömning gäller också ändringar av planer och program. Mindre ändringar i planer och program samt planer och program som gäller användningen av små områden på lokal nivå kräver en miljöbedömning endast om det anses nödvändigt vid en prövning enligt 5 §.

5 §

Tillämpning av miljöbedömning enligt prövning

Planer eller program som baserar sig på en lag, förordning eller administrativ bestämmelse och anger förutsättningarna för tillstånd för projekt eller godkännande av projekt, och som bereds inom andra sektorer än de som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten, skall genomgå en miljöbedömning, om planen eller programmet eller en ändring av planen eller programmet bedöms kunna ha betydande miljökonsekvenser. När behovet av en miljöbedömning prövas skall andra myndigheter höras. Bestämmelser om grunderna för prövning av behovet av en miljöbedömning

ning och om samråd mellan myndigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Resultatet av prövningen i fråga om behovet av en miljöbedömning skall tillsammans med en motivering göras allmänt tillgängligt i enlighet med 55 och 62 § i förvaltningslagen. Resultatet av prövningen skall tillsammans med motiveringen i mån av möjlighet även publiceras i elektronisk form.

6 §

Ansvar för miljöbedömningen

Den myndighet som ansvarar för en plan eller ett program bär ansvaret för miljöbedömningen i fråga om planer och program som avses i 4 och 5 § samt för prövningen enligt 5 § av behovet av en miljöbedömning.

7 §

Begränsning av tillämpningsområdet och förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas inte på beredningen av propositionen med förslag till statsbudget. Denna lag tillämpas inte, med undantag för 3 §, på andra budgetplaner och budgetprogram eller finansiella planer och program, och inte heller på planer och program som utarbetas enbart för försvaret eller räddningsväsendet.

Bestämmelser om den miljökonsekvensbedömning som motsvarar en miljöbedömning enligt denna lag och som skall göras vid planläggning finns i markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Bestämmelser om den miljökonsekvensbedömning som skall göras vid utarbetandet av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram finns i lagen om vattenvårdsförvaltningen (1299/2004).

Vid tillämpningen av denna lag skall utredningar som i andra sammanhang har gjorts om planen eller programmet och dess miljökonsekvenser beaktas. De utredningar och den bedömning av miljökonsekvenserna som förutsätts i denna lag och i annan lagstiftning skall samordnas i mån av möjlighet.

8 §

Beredning av en plan eller ett program och av en miljörapport samt information om detta

Den myndighet som ansvarar för en plan eller ett program skall utreda och bedöma de betydande miljökonsekvenser som genomförandet av planen eller programmet och de undersökta alternativen kan antas ha samt utarbeta en miljörapport. Miljörapporten utarbetas som ett led i den övriga beredningen innan planen eller programmet godkänns.

Beredningen av planen eller programmet skall ordnas på ett sådant sätt att allmänheten har möjlighet att få information om utgångspunkterna för, syftena med och beredningen av planen eller programmet och miljörapporten samt att yttra sig i frågan. Motsvarande material skall i mån av möjlighet publiceras också i elektronisk form. När information lämnas om att beredningen inleds och om möjligheten att yttra sig skall i övrigt det iakttas som föreskrivs om beredningen av planen eller programmet i fråga. Finns det inte särskilda bestämmelser om lämnande av information, skall 41, 55 och 62 § i förvaltningslagen iakttas.

I miljörapporten skall anges den information som behövs med hänsyn till planens eller programmens innehåll, syfte och detaljeringsgrad. Den myndighet som ansvarar för planen eller programmet skall höra andra myndigheter om hur omfattande och detaljerade de uppgifter som lämnas i miljörapporten bör vara. I fråga om miljörapportens innehåll och samråd med andra myndigheter föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet.

9 §

Samråd om utkastet till plan eller program och om miljörapporten

Den myndighet som ansvarar för en plan eller ett program skall ge allmänheten tillfälle att ta del av utkastet till plan eller program och miljörapporten samt att yttra sig om dem. Detta sker genom att utkastet till plan eller program och

miljörapporten hålls framlagda. Utkastet till plan eller program och miljörapporten skall i mån av möjlighet publiceras också i elektronisk form.

När information lämnas om framläggande och om möjligheten att yttra sig skall det iakttas som föreskrivs om beredningen av planen eller programmet i fråga. Finns det inte särskilda bestämmelser om lämnande av information, skall 55 och 62 § i förvaltningslagen iakttas. Utkastet till plan eller program och miljörapporten skall då hållas framlagda i minst 30 dagar. Yttranden skall lämnas till den myndighet som ansvarar för planen eller programmet och under den tid handlingarna hålls framlagda.

Utöver det som föreskrivs någon annanstans skall av andra myndigheter begäras utlåtande om utkastet till plan eller program och om miljörapporten, enligt vad som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

10 §

Gränsöverskridande miljökonsekvenser

Om genomförandet av en plan eller ett program kan antas ha betydande miljökonsekvenser för ett territorium som tillhör en medlemsstat i Europeiska unionen eller en part i ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, skall miljöministeriet sköta informationen till och förhandlingarna med denna stat beträffande miljöbedömningen i fråga om planen eller programmet.

Den myndighet som ansvarar för planen eller programmet skall utan dröjsmål sända miljöministeriet ett utkast till plan eller program och en miljörapport för vidarebefordran till den andra staten. Utkastet och rapporten eller delar av dem skall vid behov översättas till de aktuella språken. För översättningskostnaderna står den myndighet som ansvarar för planen eller programmet.

Om miljöministeriet anser att en plan eller ett program har sådana miljökonsekvenser som avses i 1 mom. eller om den stat som miljökonsekvenserna gäller begär det, skall miljöministeriet underrätta den andra staten om bedömning-

en och sända den utkastet till plan eller program och miljörapporten i god tid innan planen eller programmet godkänns. Miljöministeriet skall informera utrikesministeriet om det material som sänds till den andra staten. Bestämmelser om innehållet i underrättelsen till en annan stat utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om en stat som har sänts ett utkast till plan eller program och en miljörapport inom 60 dagar från mottagandet av utkastet och rapporten meddelar att den önskar förhandla om frågan, skall miljöministeriet inleda förhandlingar om de gränsöverskridande miljökonsekvenser som genomförandet av planen eller programmet kan antas ha och om de planerade åtgärderna för att minska eller eliminera sådana effekter. När förhandlingarna inleds skall man komma överens om arrangemangen för hur myndigheterna och allmänheten i den stat där miljökonsekvenserna kan antas bli betydande skall ges tillfälle att yttra sig inom en skälig tid.

11 §

Godkännande av en plan eller ett program samt information om beslutet

När en plan eller ett program bereds skall man beakta miljörapporten och i mån av möjlighet yttranden och utlåtanden enligt 8 och 9 § samt resultaten av förhandlingar mellan stater enligt 10 §.

Av ett beslut att godkänna en plan eller ett program eller av planen eller programmet skall framgå

1) ett motiverat ställningstagande till hur miljörapporten, yttranden och utlåtanden enligt 8 och 9 § samt resultaten av förhandlingar mellan stater enligt 10 § har beaktats, samt en utredning om hur dessa aspekter och miljöaspekterna har påverkat planens eller programmets innehåll och valet av alternativ, samt

2) en utredning av den övervakning som avses i 12 §.

När en plan eller ett program godkänns skall man, utöver det som föreskrivs någon annanstans, informera om beslutet samt lägga fram beslutet och planen eller programmet till påseen-

de. I fråga om framläggande och information iakttas 62 § i förvaltningslagen. Beslutet samt planen eller programmet och miljörapporten skall delges Finlands miljöcentral och i mån av möjlighet publiceras också i elektronisk form.

Övriga myndigheter skall enligt vad som föreskrivs genom förordning av statsrådet informeras om ett beslut att godkänna en plan eller ett program.

När en plan eller ett program överklagas i enlighet med vad som särskilt bestäms om ändringssökande, kan avsaknaden av en miljöbedömning enligt denna lag åberopas.

12 §

Övervakning av miljökonsekvenserna

Den myndighet som ansvarar för en plan eller ett program skall se till att genomförandet av planer och program som omfattas av en miljöbedömning samt betydande miljökonsekvenser av detta övervakas på ett sådant sätt att åtgärder vid behov kan vidtas i syfte att förebygga och minska miljöolägenheter.

13 §

Ledning, samarbete och utveckling

Den allmänna ledningen och övervakningen av verkställigheten av denna lag samt den allmänna utvecklingen av konsekvensbedömning-

en skall skötas av miljöministeriet. De övriga ministerierna sköter ledningen och övervakningen av verkställigheten samt utvecklingen av miljökonsekvensbedömningen inom sina respektive ansvarsområden. Finlands miljöcentral ger akt på tillämpningen av denna lag. De statliga och kommunala myndigheterna skall samarbeta för att utföra miljökonsekvensbedömningar och samordna dem med förfaranden enligt andra lagar.

14 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 200 .

Denna lag tillämpas på planer och program för vars del det den 21 juli 2004 eller därefter har informerats om att beredning pågår.

Lagen tillämpas också på planer och program för vars del det före den tidpunkt som nämns i 2 mom. har informerats om att beredning pågår och vilka godkänns senare än den 21 juli 2006, om inte den myndighet som ansvarar för planen eller programmet av grundad anledning anser att en miljöbedömning inte kan göras.

Om en miljöbedömning inte görs i ett fall som avses i 3 mom., skall den myndighet som ansvarar för planen eller programmet göra denna uppgift allmänt tillgänglig i enlighet med 55 och 62 § i förvaltningslagen. Samtidigt skall anges varför bedömningen inte kan göras.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 10 juni 1994 om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994) 24 § som följer:

24 §

Planer och program

Bestämmelser om bedömning av miljökonsekvenserna av planer och program som myn-

digheter bereder finns i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (/200).

Denna lag träder i kraft den

200 .

Lag

om ändring av markanvändnings- och bygglagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i markanvändnings- och bygglagen av den 5 februari 1999 (132/1999) 9 och 23 § samt 63 § 2 mom. som följer:

9 §

Utredning av konsekvenserna när planer utarbetas

En plan skall basera sig på tillräckliga undersökningar och utredningar. När en plan utarbetas skall miljökonsekvenserna, inklusive de samhällsekonomiska, sociala, kulturella och övriga konsekvenserna, av planen och av undersökta alternativ utredas i nödvändig omfattning. Utredningarna skall omfatta hela det område där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

23 §

Beredningen av målen

Beredningen av de riksomfattande målen för områdesanvändningen sköts av miljöministeriet i samarbete med de övriga ministerier, förbund på landskapsnivå och myndigheter och intressegrupper som berörs av saken. Beredningen av målen skall basera sig på växelverkan mellan

olika intressegrupper. Närmare bestämmelser om beredningen av målen utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 §

Program för deltagande och bedömning

När frågan om planläggning har väckts skall detta meddelas så att intressenterna har möjlighet att få information om utgångspunkterna för planläggningen och om förfarandet för deltagande och bedömning. Informationen skall ordnas på ett sätt som är lämpligt med tanke på planens syfte och betydelse. Informationen kan också ges i samband med informationen om planläggningsöversikten. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om lämnande av information om att frågan om planläggning har väckts.

Denna lag träder i kraft den

200 .

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet om strategiska miljöbedömningar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Kiev den 21 maj 2003 ingångna protokoll om strategiska miljöbedömningar som fogats till konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (FördrS 67/1997) gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 22 februari 2005
